

УДК 657.37

С.Ф. Легенчук, д.е.н., проф.*Житомирський державний технологічний університет***Н.М. Батіщева, к.е.н., доц.***Севастопольський національний технічний університет*

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ФУТБОЛЬНОГО КЛУБУ: ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Досліджено проблеми розвитку теорії та практик фінансової звітності професійних футбольних клубів. Обґрунтовано напрями її удосконалення на основі аналізу положень УЄФА “фейр-плей”.

Ключові слова: фінансова звітність, футбольний клуб.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сформована в нашій країні система фінансової звітності не забезпечує повною мірою прозорість і корисність оприлюдненої фінансової інформації про діяльність професійних футбольних клубів, що знижує не тільки інвестиційні можливості футбольного бізнесу, але і ступінь визначення відповідності господарської діяльності, внутрішньої дисципліни та управління професійного футбольного клубу вимогам УЄФА. Сучасні процеси реформування вітчизняної системи фінансової звітності не відповідають всім вимогам УЄФА, а зважаючи на те, що футбольний бізнес є лише однією з багатьох напрямів розвитку вітчизняної економіки і не вважається пріоритетною галуззю, що пов'язано лише з формуванням спортивної послуги, професійні футбольні клуби мають організувати систему бухгалтерського обліку та звітності відповідно до двох стандартів. Першим є формування звітності відповідно до вимог національного бухгалтерського законодавства (Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та Положення (стандарт) бухгалтерського обліку), а у випадку, якщо підприємство існує у формі акціонерного товариства, то – відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (IAS/IFRS). Другий напрям формування фінансової звітності – є відповідно до вимог УЄФА, для ліцензування професійного футбольного клубу та подальшого щорічного звітування з метою її продовження.

Необхідність формування ефективної системи фінансової звітності, яка відповідає вимогам УЄФА та сформована на основі даних бухгалтерського обліку, який ведеться відповідно до національного законодавства в сфері ведення бухгалтерського обліку зумовлює актуальність даного питання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання фінансової звітності та її значення в управлінні господарською діяльністю підприємства досліджено багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, серед яких: Ф.Ф. Бутинець, І.В. Жиглей, Л.В. Чижевська, О.М. Коробко, М.Бассам (M.Bassam), Т.Гемблінг (T.Gambling), С.Зефф (S.Zeff), Р.Керім (Karim R.A.A.), А.Конрад (A.Konrad), Х.Мухаммад (H.Muhammad), А.Осман (A.Z. Osman), А.Ріахі-Белкауї (A.Riahi-Belkaoui), М.Сулейман (M.bt. Sulaiman), Ш.Хамід (Sh.Nameed).

Питання важливості фінансової звітності в управлінні суб'єктами господарювання, проблеми її формування та оприлюднення присвячені дисертаційні дослідження вітчизняних вчених, серед яких: О.В. Адамик, Л.М. Біла, В.П. Бондар, І.В. Буфатіна, В.П. Онищенко, Н.М. Позняковська, К.І. Редченко, К.О. Редько, Н.В. Семенишена, Д.С. Сушко, Г.В. Уманців, П.Я. Хомин, Л.В. Чижевська, В.А. Юденко, Д.А. Янок, Г.В. Янчук. За період формування ринкової економіки в Україні захищено 27 дисертаційних досліджень названими вище авторами. Абсолютно інша ситуація склалася в Російській Федерації, де за такий же період захищено 243 дисертаційні роботи.

Щодо формування системи фінансової звітності спортивних організацій (професійних футбольних клубів), то в даному напрямі досліджень здійснено не було, не зважаючи на той факт, що футбольний бізнес сьогодні є одним із найприбутковішим. Виходячи з цього, інформаційною основою наукових досліджень стають праці з різних аспектів проблем фінансової звітності та праці з проблем галузевої особливості господарської діяльності професійних футбольних клубів.

Викладення основного матеріалу. Сучасна ситуація, що склалася в теорії та методології бухгалтерського обліку та звітності, відрізняється різноманіттям теоретико-методологічних підходів, концепцій, висновків та практичних рекомендацій, що часто суперечать в деяких аспектах як один одному, так і чинній практиці бухгалтерського обліку та складання звітності, а також вимогам нормативних документів у цій сфері.

Виходячи з викладеного вище, система бухгалтерської звітності вже довгий час залишається науковою проблемою, а зважаючи на зміну зовнішнього середовища в контексті появи нових суб'єктів господарювання (професійних футбольних клубів), дане питання є найбільш пріоритетним. На даному підході наполягають А.В. Рабошук та Д.О. Грицишен, зазначаючи в одному зі своїх досліджень таке: “вагомий інтерес теоретиків та практиків облікової науки до даної проблеми обумовлений тією

важливою роллю, яку відіграє бухгалтерський облік, а особливо звітності, в процесі суспільного розвитку. Суспільний розвиток, а особливо розвиток його економічної сфери, це нескінченний процес, який полягає в зміні теорій, формацій, цивілізацій. Зміна зовнішнього середовища потребує відповідних змін в системі бухгалтерського обліку, задля його ефективного функціонування та надання актуальної та адекватної діючої економічній системі інформації, яка представлена в бухгалтерській звітності” [1, С. 108].

Зростання економічних зв'язків між професійними футбольними клубами та іншими спортивними та економічними суб'єктами, давно перейшли за межі внутрішньодержавних відносин під впливом міжнародного розвитку футбольного спорту, посилює необхідність адекватного розуміння всіма можливими користувачами показників фінансової звітності та загострює проблему її гармонізації.

З метою вирішення зазначеної проблеми міжнародними спортивними організаціями (УЄФА) робляться досить активні дії щодо оприлюднення фінансової інформації, сформованої на основі даних бухгалтерського обліку, який ведеться відповідно до національного бухгалтерського законодавства.

Розвиток професійних футбольних клубів, формування ринків професійного спорту, поява нових фінансових інструментів і механізмів фінансування призвели до розширення кола користувачів фінансової звітності, серед яких пріоритетними є органи ліцензування – УЄФА та суб'єкти фінансування – інвестори та спонсори. У сучасних умовах ведення бізнесу фінансова звітність набуває статусу основи побудови відносин у ринковій економіці з усіма учасниками ринку та органами, які визначають статус професійного футбольного клубу, його участь в міжнародних та національних змаганнях (УЄФА). Якість представленої інформації про діяльність професійних футбольних клубів у фінансовій звітності впливає на рішення УЄФА щодо подальшого існування клубу та обґрунтованості управлінських рішень, прийнятих усіма зацікавленими користувачами.

Незалежно від вимог національної практики ведення бухгалтерського обліку, Міжнародних стандартів фінансової звітності чи Міжнародного стандарту фінансової звітності для малих та середніх підприємств фінансові критерії, що встановлюються правилами УЄФА, зобов'язують професійні футбольні клуби надавати фінансовим органам УЄФА певний мінімальний обсяг фінансової інформації. Таким чином, вважаємо, що основними правилами складання фінансової звітності для цілей відповідності господарської діяльності нормативам УЄФА є такі: достовірне подання та представлення; порівнюючий формат представлення даних; метод нарахувань при обліку доходів та витрат в момент завершення операції; подання кожної значної категорії об'єктів у окремій статті звіту; взаємозалік активів і зобов'язань, а також доходів і витрат виконується тільки в тих випадках, коли це допускається національним законодавством, регулюючим ведення бухгалтерського обліку.

Таким чином, фінансова звітність повинна бути заснована на стандартах бухгалтерського обліку, встановлених національним законодавством для юридичних осіб, будь то правила складання фінансової звітності, що діють в конкретній країні, Міжнародні стандарти фінансової звітності або Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств, незалежно від організаційно-правової форми професійного футбольного клубу.

Фінансова звітність повинна бути підготовлена виходячи із припущення про безперервність діяльності претендента ліцензії, що означає, що він буде продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому. Передбачається, що у професійного футбольного клубу немає ні наміру, ні необхідності в ліквідації, припиненні господарської діяльності. Фінансова звітність повинна бути схвалена керівництвом, що має бути засвідчено короткою заявою та підписом.

Кожен компонент фінансової звітності повинен бути чітко визначений. Для забезпечення правильного розуміння представлених даних така інформація повинна бути складовою фінансової звітності і за необхідності продубльована. Щодо організаційних складових, то пакет фінансової інформації повинен містити такі дані: найменування (організаційно-правова форма), юридична та фактична адреса професійного футбольного клубу, а також будь-які зміни в даних відомостях після попередньої звітної дати; належність професійного футбольного клубу до групи спортивних організацій чи інших об'єднань підприємств (опис структури і складу будь-якої такої групи чи об'єднання); офіційна дата закриття звітності та період, за який надана фінансова інформація відповідно до національного бухгалтерського законодавства та футбольного періоду (як для поточної, так і для порівняльної інформації); валюта, в якій представлена звітність (євро).

Фінансова звітність професійного футбольного клубу відповідно до вимог УЄФА містить такі складові: бухгалтерський баланс; звіт про фінансові результати (про прибутки та збитки, відповідно до МСФЗ (IAS/AFRS) та про беззбитковість відповідно до вимог УЄФА); звіт про рух грошових коштів; примітки до фінансової звітності, що містять короткий опис важливих аспектів облікової політики та інші пояснювальні записки; фінансовий огляд, підготовлений керівництвом. Оприлюднена фінансова звітність повинна відповідати мінімальним вимогам до надання інформації, сформульованим у вимогах УЄФА і принципам ведення бухгалтерського обліку. Проте оснований на даних бухгалтерського обліку, який ведеться відповідно до національного бухгалтерського законодавства. Це вимагає формування

особливостей облікової політики та організації аналітичного обліку для формування такої звітності разом з фінансовою звітністю, складеною відповідно до вимог Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Якщо річна фінансова звітність не відповідає мінімальним вимогам до змісту та ведення бухгалтерського обліку, сформульованим вище вимогам, професійному футбольному клубу може бути відмовлено у видачі ліцензії або прийнято рішення компетентними органами УЄФА про припинення раніше виданої ліцензії.

Крім того, зважаючи на особливості бухгалтерського обліку в різних країнах світу, коли фінансова звітність повинна складатися на кінець календарного року, що обумовлено національним бухгалтерським законодавством та відповідно до засідань інвесторів від професійного футбольного клубу, для отримання ліцензії, може вимагатися додаткова фінансова звітність, якщо офіційна звітна дата здобувача ліцензії настала більш, ніж на шість місяців раніше терміну подачі УЄФА списку рішень про ліцензування. Звітність готується лише за проміжний період й має назву – проміжна фінансова звітність.

Проміжний період починається з дати, безпосередньо наступної за звітною, і закінчується не пізніше шести місяців до настання терміну подачі УЄФА списку рішень про ліцензування. Фінансова звітність за проміжний період повинна пройти перевірку або аудит незалежного аудитора та повинна містити: бухгалтерський баланс на кінець проміжного періоду та порівняльний бухгалтерський баланс на кінець попереднього повного фінансового року; звіт про фінансові результати (прибутки і збитки, або беззбитковість) за проміжний період і порівняльний звіт про фінансові результати за порівняний проміжний період попереднього фінансового року; звіт про рух грошових коштів за проміжний період і порівняльний звіт за порівняний проміжний період попереднього фінансового року; окремі пояснювальні примітки.

При підготовці проміжної фінансової звітності застосовується та ж облікова політика, що і при підготовці річної фінансової звітності, за винятком змін облікової політики, які відбулися після дати останньої фінансової звітності за повний рік та мають бути відображені в річній фінансовій звітності. Якщо проміжна фінансова звітність не відповідає мінімальним вимогам до змісту та ведення бухгалтерського обліку, професійний футбольний клуб повинен підготувати додаткову інформацію, щоб виконати мінімальні вимоги до надання інформації.

Крім сказаного вище, на основі дослідження господарської діяльності професійних футбольних клубів, зокрема ФК “Зеніт”, ФК “Севастополь” і ФК “Металіст”, а також вимог УЄФА, нами визначено складові прогнозу інформації, яка є складовою пакета фінансової інформації. Зокрема, професійний футбольний клуб повинен підготувати та надати прогнозну фінансову інформацію, щоб продемонструвати свою здатність УЄФА продовжувати свою діяльність як безперервно діючої організації до кінця ліцензованого сезону.

Прогнозна фінансова інформація повинна охоплювати період, що починається безпосередньо після більш пізньої з двох дат: дати річної фінансової звітності або (у відповідних випадках) дати балансу для проміжної фінансової звітності, та охоплювати весь ліцензований сезон.

Прогнозна фінансова інформація професійного футбольного клубу містить: проект звіту про фінансові результати (прибутки і збитки) та порівняльні дані за попередній фінансовий рік, а також за проміжний період; проект звіту про рух грошових коштів та порівняльні дані за попередній фінансовий рік, а також за проміжний період; пояснювальну записку, включаючи короткий опис кожного важливого припущення (з посиланням на відповідні аспекти фінансової інформації за минулі періоди (фінансова звітність) та іншої інформації), які використовувалися при підготовці проекту звіту про фінансові результати (прибутки і збитки) та звіту про рух грошових коштів, а також короткий опис ключових ризиків, пов'язаних з об'єктами бухгалтерського обліку, які можуть негативним чином вплинути на майбутні фінансові результати; план забезпечення відповідності, враховуючи розрахунок беззбитковості для попереднього звітного періоду, заснований на проекті звіту про фінансові результати (прибутки і збитки) з врахуванням необхідних коригувань для розрахунку релевантних доходів і релевантних витрат.

Прогнозна фінансова інформація повинна бути підготовлена за тими ж правилами, що і фінансова звітність за минулий період, тобто відповідно до облікової політики, за якою складалася фінансова звітність, за винятком змін облікової політики, що відбулися після дати останньої річної фінансової звітності та які будуть відображені в даній річній фінансовій звітності. Додаткові статті або примітки повинні бути включені, якщо вони надають роз'яснення або якщо без них прогнозна фінансова інформація буде незрозумілою. Прогнозна фінансова інформація, а також припущення, на яких вона ґрунтується, мають бути схвалені керівництвом, що має бути засвідчено короткою заявою та підписом від імені виконавчого органу професійного футбольного клубу.

Виходячи з цього, фінансова звітність повинна розкривати особливості саме спортивної діяльності професійного футбольного клубу, а тому форми фінансової звітності мають деталізувати окремі статті. Розглянемо особливості мінімальних вимог статей форм фінансової звітності. Формою звітності, яка відображає майновий стан професійного футбольного клубу є баланс. Д.С. Сушко зазначає: “Баланс є

центральною формою фінансової звітності та одним з найважливіших джерел інформації, необхідної для прийняття ефективних рішень зацікавленими користувачами. За умови достовірності показників балансу користувач отримує можливість оцінити майнове становище господарюючого суб'єкта, врахувати результати його діяльності, виявити перспективи розвитку та проблеми, які цьому перешкоджають” [3, С. 213].

Саме з балансом, як зазначає Л.В. Чижевська, пов'язана основна мета бухгалтерського обліку підприємства й відповідно професійного футбольного клубу: “Основна мета бухгалтерського обліку – формування інформації про діяльність підприємства та його фінансово-майновий стан, яка необхідна внутрішнім та зовнішнім користувачам бухгалтерської звітності” [4].

Саме з бухгалтерським балансом пов'язаний власне й розвиток бухгалтерського обліку. На основі бухгалтерського балансу з моменту зародження господарських відносин приймалися рішення в сфері управління майновим потенціалом. “Звіт про майновий стан з'явився в Римській імперії, де вимагалася періодичне представлення цензової звітності, складеної у формі інвентаризаційного опису. Даний документ ще не був збалансованим. Така форма з'явилася лише після того, як в обліку стали виділяти особливий об'єкт – капітал. Необхідність його розкриття виникла на початку XIV ст. у зв'язку з поширенням практики створення товариств, які об'єднували майно декількох підприємців. Особливість цих підприємств полягала в насамперед визначеному періоду існування, по закінченню якого майно розподілялося за особливим звітом – ліквідаційним балансом. В даних організаціях використовувався інвентарний опис” [3].

“Сьогодні здійснюється перехід до активізації роботи з інформацією, отриманою на підставі даних бухгалтерського обліку з метою оптимізації діяльності підприємців і власників, спрямованої на отримання максимального прибутку. Ускладнюються і функції бухгалтерії, направлені не на просту реєстрацію господарських операцій, а на підвищення ефективності управління ними” [4, С. 54].

Таким чином, бухгалтерський баланс має вагомe значення в управлінні майновим потенціалом підприємства, а виходячи з особливостей діяльності професійного футбольного клубу, відображає не лише матеріальне забезпечення, спортивного характеру (спортивна інфраструктура, спортивне обладнання), від якого деякою мірою залежать професійні спортивні досягнення футбольної команди, але й відображає кадровий склад, тобто права на футболіста, що визначають не лише спортивний рівень команди, але й вартість клубу, його репутацію та бренд.

Виходячи з особливостей діяльності професійного футбольного клубу та вимог УЄФА до представлення фінансової інформації, пропонуємо деталізувати такі статті бухгалтерського балансу клубу (рис. 1).

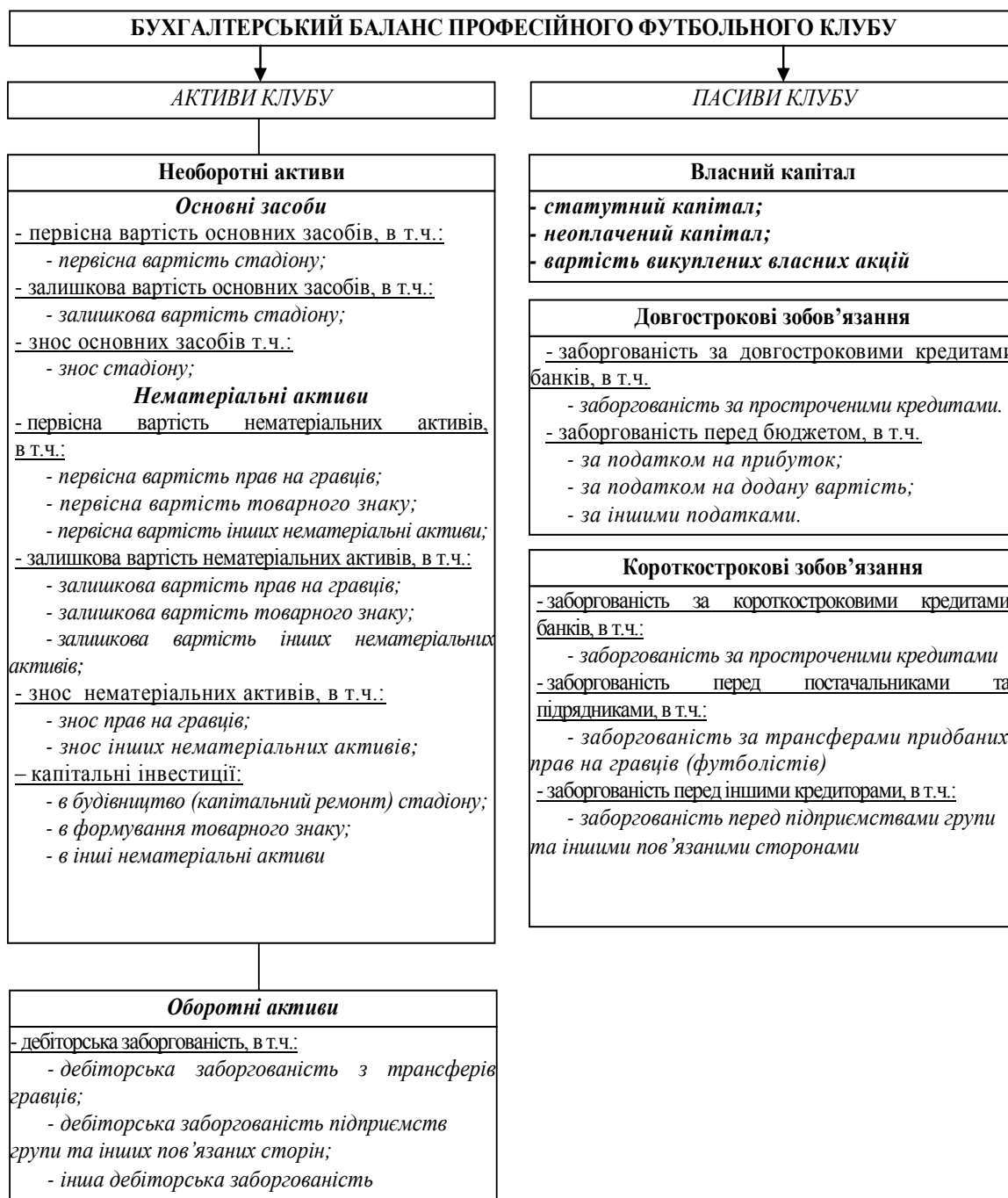

Рис. 1. Запропонована деталізація балансу ПФК

Запропонована деталізація балансу сприяє прийняттю ефективних управлінських рішень, адже характеризує об'єкти, які властиві власне професійному футбольному клубу, зважаючи на його галузеві особливості. До таких об'єктів, зокрема віднесено: вартість прав на гравця (футболіста) в складі нематеріальних активів, вартість футбольного стадіону, дебіторська заборгованість за трансферами гравців, кредиторська заборгованість за трансферами тощо.

Наступною формою фінансової звітності, яка характеризує результативність діяльності професійного футбольного клубу є Звіт про фінансові результати (прибутки та збитки). Зважаючи на галузеві особливості, окрім загальноприйнятих та законодавчо закріплених показників такого звіту, звіт про фінансові результати професійного футбольного клубу, має деталізувати ряд статей. Зокрема, в складі доходів необхідно виділяти такі складові (рис. 2, 3): виручка від продажу квитків на матчі в яких бере участь професійний футбольний клуб; доходи від реклами, яку здійснює професійний футбольний клуб в ході надання спортивної послуги (спортивного шоу) та кошти спонсорів; дохід від продажу права на трансляцію національними та міжнародними телевізійними компаніями; доходи від комерційної

діяльності (пов'язані з функціонуванням мережі громадського харчування, реалізацією спортивної атрибутики та інше); інші операційні доходи.

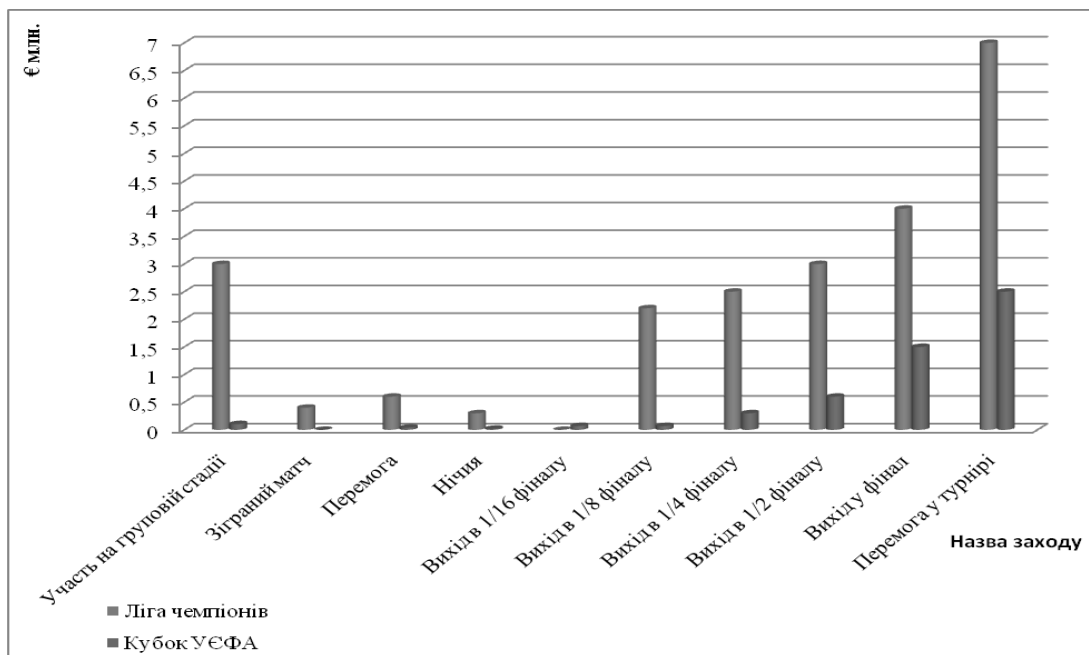

Рис. 2. Характеристика фінансових винагород за участь футбольного клубу в Європейських турнірах в сезоні 2008–2009 рр.

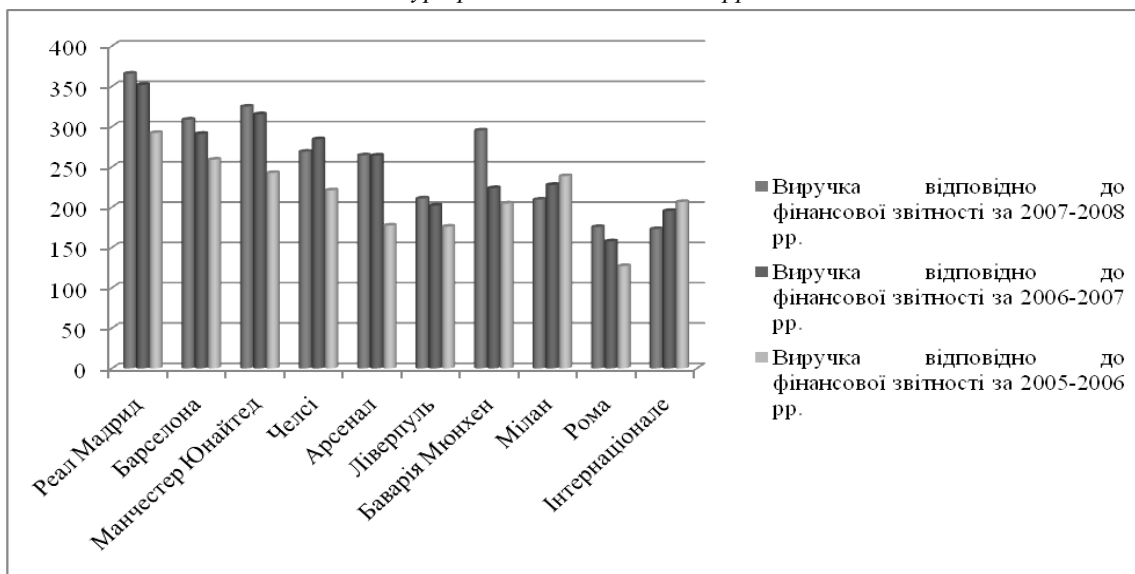

Рис. 3. Доходи престижних професійних клубів Європи

Щодо витрат, то в звіті про фінансові результати професійного футбольного клубу, вони мають деталізуватися таким чином: вартість реалізації спортивної атрибутики; витрати на оплату праці (футбольної команди, управлінського персоналу, обслуговуючого та медичного персоналу); знос та амортизація основних засобів та нематеріальних активів; знецінення основних засобів; інші операційні витрати.

Наступною складовою фінансової звітності професійного футбольного клубу є звіт про рух грошових коштів, що займає визначальне місце в формуванні інформаційного підґрунтя управління господарською діяльністю клубу. Адже, як зазначає Т.А. Переймивок "Функціонування підприємства неможливе без використання фінансових ресурсів. Основне місце серед вказаної сукупності займають грошові кошти. Їх надходження формується в результаті господарських операцій і витрачання вимагає суворого цільового спрямування на досягнення поставлених господарських завдань підприємства. Порушення вказаних умов призводить до дисбалансу інших складових господарських засобів, технічної відсталості виробництва, фінансової залежності суб'єкта господарювання. Таким чином, ефективність управління найбільш ліквідними ресурсами, що залежить від своєчасного та оптимального контролю використання

коштів, визначає рівень фінансової стабільності й можливість подальшого розвитку підприємства” [1, С. 154].

Звіт про рух грошових коштів повинен містити інформацію про рух грошових коштів за звітний період (та порівняння з попереднім періодом), розділений на такі категорії:

– рух грошових коштів у результаті операційної діяльності (операційна діяльність – це основна прибуткова діяльність професійного футбольного клубу), а також інша діяльність, що не належить до інвестиційної або фінансової);

– рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності (інвестиційна діяльність – це придбання та вибуття довгострокових активів (включаючи реєстрацію гравців) та інші інвестиції, що не включаються до складу еквівалентів грошових коштів. Підприємству необхідно окремо показувати у звітності основні категорії валових грошових надходжень та валових грошових виплат, що виникають у результаті інвестиційної діяльності);

– рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності (фінансова діяльність – це діяльність, що призводить до зміни розміру і складу вкладів у власний капітал і позикових коштів організації. Професійний футбольний клуб повинен окремо показувати у звітності основні категорії валових грошових надходжень та валових грошових виплат, що виникають у результаті фінансової діяльності);

– рух грошових коштів у результаті іншої діяльності (грошові потоки, що виникають у результаті отримання і виплати відсотків та дивідендів, повинні бути показані кожен окремо).

Кожна позиція звіту повинна відображатися послідовно від періоду до періоду як результат операційної, інвестиційної або фінансової діяльності. Грошові потоки, що виникають у результаті виплати податку на прибуток, повинні бути представлені окремо в рамках руху грошових коштів від операційної діяльності, крім випадків, коли конкретні потоки можуть бути належним чином віднесені до руху грошових коштів від фінансової або інвестиційної діяльності.

Примітки до річної фінансової звітності повинні бути систематизовані. Кожна стаття балансу, звіту про прибутки і збитки та звіту про рух грошових коштів повинна містити посилання на відповідну інформацію, наведену в примітках (рис. 4).

Таким чином, нами запропоновано напрями деталізації фінансової звітності професійного футбольного клубу відповідно до вимог УЄФА на основі бухгалтерського обліку, який ведеться відповідно до національного бухгалтерського законодавства. Визначені особливості та сформовані пропозиції дозволяють підвищити ефективність управління професійним футбольним клубом.

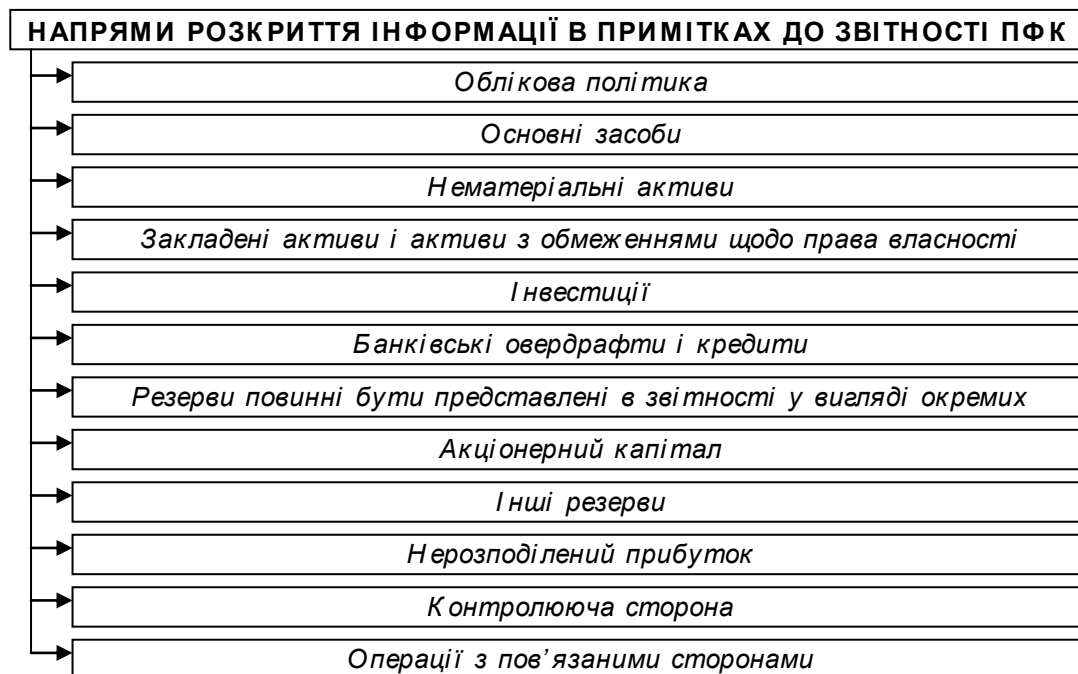

Рис. 4. Напрями розкриття інформації в примітках до звітності ПФК

Висновки. На підставі вивчення системи регулювання розкриття інформації про господарську діяльність ПФК, яка встановлена вимогами УЄФА до їх ліцензування “фейр-плей”, розроблено систему формування фінансової звітності ПФК, що базується на даних бухгалтерського обліку, який ведеться відповідно до національних або міжнародних стандартів. Обґрунтовано обліково-аналітичне забезпечення формування пакета фінансової інформації для УЄФА, який містить розширені баланс, звіт

про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, проміжну фінансову звітність та прогнозу інформацію.

Список використаної літератури:

1. *Переймиовк Т.А.* Аналіз в системі аудиту звіту про рух грошових коштів / *Т.А. Переймиовк* // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир : ЖДТУ, 2007. – № 2 (40). – С. 153–159.
2. *Рабошук А.В.* Звітність в мусульманських країнах: особливості застосування в Україні / *А.В. Рабошук, Д.О. Грицишен* // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир : ЖДТУ, 2010. – № 1 (51). – С. 27–31.
3. *Сушко Д.С.* Дефініції балансу в обліково-економічній літературі та їх критична оцінка *Д.С. Сушко* // Вісник ЖДТУ, 2005. – № 3 (33). – С. 212–222.
4. *Чижевська Л.В.* Бухгалтерський облік: розвиток методології, професійне навчання : монографія / *Л.В. Чижевська*. – Житомир : ЖДТУ, 2006. – 304 с.

ЛЕГЕНЧУК Сергій Федорович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

- економіко-теоретичні основи бухгалтерського обліку;
- проблеми розвитку бухгалтерського обліку в постіндустріальній економіці;
- теорія, метатеорія та методологія ведення бухгалтерського обліку.

БАТІЩЕВА Надія Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри “Облік і аудит”, Севастопольського національного технічного університету.

Наукові інтереси:

- основи бухгалтерського обліку;
- методологія ведення бухгалтерського обліку.

Стаття надійшла до редакції 10.04.2013